

Een hemidrachme van Philippus III, koning van Macedonië, in Sint-Truiden

In februari 2019 werd in Sint-Truiden met een metaaldetector een bijzondere Griekse munt gevonden. Om twee redenen is zij bijzonder: het gaat om een voor onze streek uitzonderlijk oude en zeldzame munt, van de vierde eeuw voor Christus, en om een munt die ooit tot sieraad verwerkt werd.

In een periode die nu niet meer te achterhalen is, gedacht kan worden aan de periode van de zestiende tot de negentiende eeuw, werd deze zilveren munt in een gouden ring gevat, die zelf weer voorzien is van een klein ringetje waardoor de munt aan een kettinkje gedragen kan worden. Het geheel heeft een diameter van 15 mm en weegt 2,90 gram.

Hemidrachme voorzijde

Hemidrachme keerzijde

De munt is een zogenaamde hemidrachme, of halve drachme, uit de regeringsperiode van koning Philippus III Arrhidaeus van Macedonië (323-317 voor Christus). Philippus III was een zoon van Philippus II van Macedonië en een halfbroer van Alexander de Grote. Hij volgde Alexander de Grote op toen die in 323 voor Christus overleed. Aangenomen wordt dat Philippus III in 317 voor Christus het slachtoffer werd van een moordaanslag die was beraamd door Olympias, de moeder van Alexander de Grote, die zo de weg naar de troon wilde vrijmaken voor Alexanders zoon en haar kleinzoon, de toen zesjarige Alexander IV. Een en ander liep overigens anders dan Olympias gepland had: in 309 voor Christus werd Alexander IV op zijn beurt vermoord in opdracht van Cassander, de voormalige generaal van Alexander de Grote die het al die tijd al werkelijk voor het zeggen had gehad in

Macedonië. Ondertussen waren de andere delen van het rijk van Alexander de Grote door andere generaals in bezit genomen.

Op de voorzijde van deze munt staat het naar rechts kijkende hoofd van Hercules – of van Alexander, gekleed als Hercules - getooid met het vel van de leeuw van Nemea¹. Op de keerzijde staat een voorstelling van de tronende oppergod Zeus met een adelaar op zijn rechterhand en een scepter in zijn linkerhand. Vergelijking met beter leesbare exemplaren van deze munt, leert ons dat de legende achter de beeltenis van Zeus, ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ of van koning Philippus luidt. De via internet raadpleegbare catalogus van de veiling 317 van VAuctions, van 10 november 2015, leert ons dat daar als lot 96 een exemplaar werd aangeboden dat met dezelfde stempel geslagen werd, en dat deze munt afkomstig is van een muntatelier in Sidon in Libanon².

Rombout Nijssen en Mario Raeymaekers

¹ Hercules was een halfgod in de Griekse mythologie. Hij was de zoon van de oppergod Zeus en van een menselijke prinses. Na een tragisch bestaan kwam hij in dienst van de koning van Mycene, die hem achtereenvolgens twaalf onmenselijk zware opdrachten gaf. De eerste daarvan was het doden van de leeuw van Nemea, een monster dat een deel van Griekenland terroriseerde. Hercules ging het gevecht met de leeuw aan maar moest ondervinden dat dienst huid ondoordringbaar was. Uiteindelijk slaagde hij er in het dier te wurgen. Pas toen hij van de eigen klauwen van de leeuw gebruik wist te maken, kon hij een snede maken in het vel de leeuw. Hij vilde de leeuw en gebruikte van dan af diens vel als helm en harnas.

² P.K. SCHINDEL, Contribution à la numismatique d'Alexandre le Grand : localisation des ateliers frappant des hémidrachmes et suggestion pour une meilleure définition des critères d'atelier, in Bulletin du Cercle d'études numismatiques, 1983, 20, 1, p. 1- 5.

